

Članek 3/2022

NAKUP PREK SPLETA

Veljati je začela evropska direktiva, ki naj bi kot del t. i. novega dogovora za potrošnike izboljšala njihovo varstvo v EU. Nova pravila bodo med drugim zagotovila večjo preglednost spletnih tržnic.

Od 3. maja 2022 naprej prek spleta praktično ni možno kupiti ničesar, če nakupa ne potrdite dvojno, denimo z geslom in mobilno bančno aplikacijo; strožja pravila veljajo samo za nakupe znotraj evropskega gospodarskega prostora. Zato je zelo pomembno, da si uporabniki na pametni telefon pravočasno naložijo ustrezno aplikacijo oziroma si zagotovijo rešitev, ki jo za potrjevanje spletnih plačil ponuja banka ali hranilnica.

Spletni trgovci se lahko odločijo za uporabo izjem denimo pri nakupih nižjih zneskov, kjer dodatna potrditev v mobilni aplikaciji oziroma drugi rešitvi za potrjevanje plačil ni potrebna. Prav tako direktiva velja le za plačila znotraj EU, kar pomeni, da plačila za nakupe pri trgovcih izven evropskega gospodarskega prostora potekajo brez tega novega dodatnega preverjanja.

Varnost nakupov je izboljšana zaradi dodatne zaščite potrošnika pred goljufijami, predvsem z zahtevo po uvedbi močne avtentikacije imetnikov kartic v postopku plačil na daljavo.

Kupec mora tako pri plačilu blaga ali storitve pri spletnem trgovcu na nek način potrditi, da to plačilo res opravlja prav on. To potrdi z vsaj dvema od treh spodaj možnih načinov za potrditev istovetnosti kupca:

- z nečim, kar ve, to je geslo, koda PIN, odgovor na varnostno vprašanje,
- z nečim, kar ima, to je pametni telefon ali druga mobilna naprava),
- ali pa s katerim od biometričnih podatkov, kot so prstni odtis, roženica, obraz, glas.

Torej izjema so plačila, ki so ustrezno označena na strani trgovca (na primer plačila malih vrednosti ali ponavljajoče se transakcije) ali na strani izdajatelja kartice. Ta plačila bo še naprej mogoče opraviti brez preverjanja istovetnosti imetnika kartice.

V bankah in hranilnicah so se zahtevam direktive že prilagodili, prav tako pa se morajo zahtevam po močnejši avtentikaciji prilagoditi vsi, ki so vključeni v prodajno-nakupni proces, torej tudi trgovci, ki načeloma sicer že imajo ustrezne sisteme za nakupe prek spleta (so pa jih morali nekateri tudi že nadgrajevati), in kupci oziroma plačniki.

Kljub dodatni zaščiti pri opravljanju spletnih nakupov tako za fizične kot pravne osebe velja, da s kartico, pametnimi napravami in gesli ravnajo skrbno ter odgovorno

12.5.2022

Vir:

Združenje bank Slovenije: <https://www.zbs-giz.si/>

Iris Lanščak, svetovalka

SPOT svetovanje Pomurje (Razvojni center Murska Sobota)